

**ПАТРІАРХ ВІТЧИЗНЯНОЇ МЕХАНІЗАЦІЇ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ РОБІТ
ПРОФЕСОР ІВАН МИТРОФАНОВИЧ ЗИМА
(до 115-річчя від дня народження)**

13 лютого (31 січня за старим стилем) цього року виповнюється 115 років від Дня народження Івана Митрофановича Зими – непересічної постаті, просвітника та наукового діяча у сфері механізації лісового господарства, людини з великої літери, знаної та шанованої не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Народився Іван Митрофанович у селі Великі Бубни Полтавської губернії (пізніше Чернігівської, а нині Роменського району Сумської області) у сім'ї безземельних запорізьких козаків. Батько І. М. Зими – Митрофан Зима, до революції працював чорноробочим на винзаводі, а після 1917 року був візником, тесляром, столяром.

Іван Митрофанович упродовж 1910–1916 років навчався у міському училищі м. Орша, а потім, протягом 1916–1921 років, – на агрономічному факультеті Горецького сільськогосподарського університету в м. Горки Могильовської губернії Білорусії.

У тому самому році І. М. Зима вступив до Томського політехнічного інституту, який закінчив у 1924 році з дипломом інженера лісового господарства.

Після закінчення інституту, впродовж 10 років (з 1924 до 1933 року), Іван Митрофанович працював у Томському лісовому технікумі, де викладав дисципліни «Технічна механіка», «Лісова тяга з лісовим машинознавством», «Сухопутний транспорт лісу». З 1928 до 1933 року, паралельно з роботою в технікумі, І. М. Зима читав курси лекцій з дисциплін «Лісоексплуатація», «Технологія дерева та внутрішньозаводський транспорт лісу» студентам лісотехнічного факультету Сибірської промислової академії.

У цей період Сибірські лісопромислові організації часто залучали Івана Митрофановича до консультативної діяльності та керівної роботи на виробництві.

У 1933 році, у зв'язку із закриттям факультету за наказом Наркомлісу, Івана Митрофановича було переведено до Київського лісотехнічного інституту на посаду викладача. Згодом його було переведено на посаду в. о. доцента (1935 р.), а пізніше (1938 р.) присвоєно наукове звання доцента. Доцент І. М. Зима ініціював заснування в інституті першої в СРСР кафедри механізації лісорозробок, після створення якої був призначений її першим завідувачем. Іван Митрофанович Зима понад 30 років очолював кафедру, яка змінювала у роки воєнного лихоліття місцезнаходження, змінювала й продовжує змінювати свою назву (механізації лісогосподарських робіт, механізації

лісового господарства, механізації лісогосподарських робіт і лісоексплуатації, технології лісогосподарського виробництва), але, незважаючи на все, завдяки далекоглядності її очільника, його вміння підбирати кадри на перспективу та його організаційному таланту, залишалася провідною.

Працюючи на посаді завідувача кафедри Київського лісотехнічного інституту, І. М. Зима у 1940 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Механізація збору насіння деревних порід» та отримав учений ступінь кандидата технічних наук.

У роки війни Іван Митрофанович очолював кафедру механізації лісогосподарських робіт і лісоексплуатації Брянського лісотехнічного інституту, евакуйованого до м. Советськ Кіровської області. Під час перебування в інституті, поряд із основною роботою викладача, Іван Митрофанович писав підручники, виступав з доповідями на оборонну тематику, проводив роботу з підготовки до весняних сільгоспробіт зі студентами, службовцями та викладачами.

Після звільнення м. Києва від окупантів, на початку 1944 року, наказом Головлісохорони І. М. Зиму було відізвано в Київ і він повернувся до попередньої роботи на посаду завідувача кафедри механізації лісового господарства. Одночасно його було призначено на посаду уповноваженого з відбудови зруйнованого корпусу Київського лісогосподарського інституту та налагодження його роботи. За успіхи з відновлення інституту, наказом ректора КЛТІ за №109 від 19 жовтня 1944 р., Івана Митрофановича преміювали відрізом матерії на костюм, 20-ма метрами тканини та парою калош.

Ще до початку війни, зусиллями І. М. Зими у Київському лісогосподарському інституті було створено та обладнано першу в країні машинну залу кафедри механізації лісогосподарських робіт. Під час війни все обладнання та машини було знищено. За перші три важкі повоєнні роки під керівництвом Івана Митрофановича обладнання машинного залу кафедри не лише відновили, але й поповнили новими експонатами, моторами та машинами.

Цікавою є історія про підготовку та видання підручника «Механізація лісогосподарських робіт» для студентів лісогосподарських інститутів, підготувати який уряд СРСР в 1940 р. доручив кандидату технічних наук, доценту І. М. Зимі. Доручення особисто підписав Й. В. Сталін.

Перше видання підручника вийшло в Москві у 1948 р. У цьому самому році його було перекладено на китайську мову та видано в Китаї. Польське фахове видавництво «Рольниче і лєсне» оперативно підготувало репринт виданого підручника і реалізувало його лісовим факультетам Польщі.

У 1957 р. за підготовку підручника І. М. Зимі було присуджено вчений ступінь доктора сільськогосподарських наук, а в 1958 р. – наукове звання професора.

Друге (1964 р.) і третє (1976 р.) видання вже відомого у світі підручника вийшло у співавторстві із соратником І. М. Зими, доктором

технічних наук Т. Т. Малюгіним. Четверте видання підручника – перероблене, доповнене і перекладене українською, здійснене співробітниками кафедри технології лісогосподарського виробництва НУБіП України (наступницею кафедри механізації) у 2006 р. вже після смерті обох авторів.

Крім педагогічної роботи, І. М. Зима здійснював велику науково-дослідницьку роботу й надавав допомогу виробництву як консультант. Очолювана Іваном Митрофановичем кафедра здійснювала плідну роботу з надання консультативної допомоги з питань механізації трудомістких процесів лісогосподарського виробництва та впровадження наукових досягнень.

З 1947 до 1954 рр. І. М. Зима поєднував науково-педагогічну роботу та керівництво кафедрою з виконанням обов'язків декана факультету, згодом його призначили на посаду декана лісогосподарського факультету.

До 1975 р. І. М. Зима працював професором кафедри механізації лісогосподарських робіт і лісоексплуатації Української сільськогосподарської академії. Після виходу на пенсію Іван Митрофанович продовжив роботу на кафедрі на посаді професора-консультанта до 1984 р.

Пропрацювавши понад 50 років на викладацькій роботі, Іван Митрофанович взірцево виконував обов'язки педагога, науковця, методиста-організатора навчального процесу і при цьому не втрачав зв'язок із виробництвом. Під керівництвом І. М. Зими було розроблено оптимальну структуру машинно-тракторного парку лісогосподарських підприємств України. Свою науково-педагогічну роботу Іван Митрофанович успішно поєднував із громадською діяльністю як член київської міськради та активний учасник науково-технічної ради при Раді Міністрів СРСР.

Загалом Іван Митрофанович опублікував 60 наукових, науково-методичних праць і розробок. За військові й трудові звитяги його було нагороджено медаллю «За доблестный труд в Великой Отечественной войне» (1945 р.), орденом «Знак почета» (1953 р.) і медаллю «За оборону Киева» (1965 р.).

Студенти та колеги знали Івана Митрофановича як професійного лектора, який чітко, просто і, водночас, науково викладав курс, зацікавлюючи та збираючи велику аудиторію слухачів. Серед фахівців І. М. Зима мав авторитет відомого, видатного за своїми науково-методичними здобутками спеціаліста в галузі механізації лісового господарства та користувався заслуженою повагою у студентів, викладачів і виробничників.

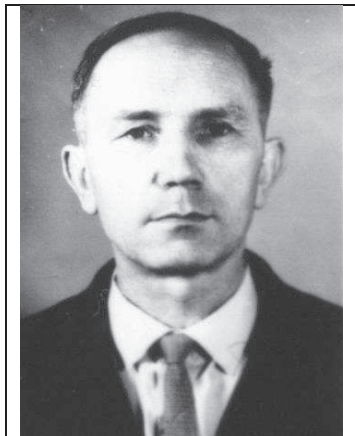
По життю Івана Митрофановича супроводжувала вірна дружина – Олена Михайлівна, яка була внучатою племінницею видатного композитора П. І. Чайковського. У сім'ї завжди панувала злагода, а саме подружжя було прикладом для молодого покоління.

Помер Іван Митрофанович 21 квітня 1995 року на 96-му році життя.

Похований на Байковому цвинтарі.

Усі, хто знав професора І. М. Зиму, завжди пам'ятатимуть високу на зріст, величну і, водночас, просту та світлу людину, яка, навчаючи майбутніх лісівників, завжди дбала, щоб вони ставали передусім справжніми людьми, громадянами своєї країни.

В. М. Гриб, В. М. Маурер, О. В. Токарева

**ДОЦЕНТ
САВИЧ
ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ**

27 лютого 2015 року виповнилося 100 років від дня народження відомого вченого-таксатора, представника української школи таксаторів, кандидата сільськогосподарських наук Юрія Миколайовича Савича.

Народився Ю. М. Савич у місті Городня Чернігівської області.

У 1931 році вступив до Щорського Фабрично-Заводського училища, яке закінчив у 1933 році. Трудову діяльність розпочав у 1934 році інструктором електротехніки середньої школи в місті Городня. З вересня 1934 до червня 1935 року він студент робітничого факультету при Українському лісотехнічному інституті. З вересня 1935 до липня 1940 року навчався в Київському лісгосподарському інституті. Після закінчення інституту працював інженером лісового господарства Парфеньєвського лісгоспу Ярославської області.

У 1941 році – курсант школи молодших командирів у місті Виборг. З початком Великої Вітчизняної війни і до червня 1943 року – служба у штабі інженерних військ 42-ї армії Ленінградського фронту. З липня 1943 і до березня 1944 року Ю. М. Савич – ад'ютант начальника інженерних військ 42-ї армії Ленінградського фронту.

З квітня 1944 року і до завершення Великої Вітчизняної війни Ю. М. Савич – ад'ютант Начальника інженерних військ 3-го Прибалтійського фронту. Після демобілізації працює таксатором Київського лісовпорядного району. З липня 1946 і до серпня 1951 року Ю. М. Савич працює асистентом кафедри лісової таксації Київського лісгосподарського інституту. З вересня 1951 і до січня 1967 року Ю. М. Савич працював старшим викладачем цієї кафедри Київського лісгосподарського інституту та Української сільськогосподарської академії. З лютого 1967 і до вересня 1968 року виконував обов'язки доцента кафедри лісової таксації цього вузу. З жовтня 1968 і до червня